

I. ALGEMEEN OVERZICHT

Na afloop van de Duinkerke II lag er ten noorden van Brugge een brede vlakte begroeid met zoute flora, en dooraderd met krekten. De Frankische bewoners van de Zandstreek noemden zulke grond *schorre*. Een strandgeul werd meestal met de term *zwin* aangeduid. Na enige tijd begonnen de schapeboeren bijzondere namen te geven aan bepaalde delen van het schorreland. In latere documenten zijn namen blijven bestaan, die heel waarschijnlijk uit de tijd vóór de indijking dateren: Scharpenesse tussen Ramskapelle en Heist, Greveninge tussen de Reigaarsvliet en het Zwin, Logenhoek tussen Heist en Knokke.

De Duinkerke III B heeft tussen de Gentele en de Zinkval de term *zwin* bijna geheel weggeveegd. Er verschenen waternamen als *scheure*, *kreek* en *gat*. De aanslibbing ging verder. Een strook aanwassende grond heette *oord*. Vóór de kust doken eilandjes op, die men *zand*, *bank* of *plaat* noemde. Door het opwerpen van een *dijk* werd het ene stuk rijpe schorre na het andere op de zee gewonnen. Een gewest dat door een dijk veilig gesteld werd, is een *polder*. Deze term werd telkens weer gebruikt, naarmate de landwinning noordoostwaarts vorderde. Ondertussen behoorde het land binnen de Gentele, en dit binnen de Even-dijk B, reeds zo lang bij het vasteland, dat deze twee gebieden de benaming polder verloren.

De eigenaars van een polder verenigden zich om gezamenlijk hun gewonnen grond in stand te houden. Ze stichtten een *watering*. Men legde afwateringswegen aan, *watergang*, *ader* of

vaart geheten. Wanneer naast de eerste polder een tweede gewonnen werd, dan konden de eigenaars van de nieuwe grond een afzonderlijk waterschap stichten, of bij de reeds bestaande organisatie aansluiten. Een watering omvatte bijgevolg soms meer dan één polder. Weliswaar werd hier of daar een waterschap, o.a. de Oost-Watering tussen de Gentele en de Brolozedijk, om een bijzondere reden in twee of meer kleinere wateringën gesplitst. Maar de term *polder* beduidt het gebied binnen een bepaalde dijk¹.

De ingepolderde grond werd verkaveld. Voor een perceel gebruikte men meestal de termen *stuk*, *maat* of *bilk*, voor een bewoonde plaats *werf*, *wal*, *hofstede* of *dorp*. Bij de genoemde algemene namen voegde men een bepaling die de aard, de vorm, de oppervlakte of de gebruiker aanduidde. Op die manier ontstonden tientallen perceelsnamen.

Een andere soort toponiemen verscheen in de strook, waar de wind het zeezand ophoopte. Daar ontstonden heuvels, die *duinen* heetten. Vele duintoppen kregen de naam *hul*. Een vallei tussen de duinen werd een *panne* genoemd².

Laten we nu nagaan in hoeverre de boven aangehaalde algemene termen te Knokke toegepast werden. Hieronder zullen we even de

¹ L. Dendooven, De nieuw-hazegras-polder. p. 41 : de bepaling die schrijver geeft aan de termen polder en watering, slaat slechts op de huidige tijd.

² J. De Langhe, Biekorf 1954, p. 218, meldt enkele namen van hullen en pannen, die hem mondeling overgeleverd werden. We kunnen die toponiemen niet alle in ons alfabetisch register opnemen, omdat schrijver die niet lokalizeert.

interessantste toponiemen opsommen. Het schorreveld op de westoever van de Zwinmonding kreeg de bijzondere naam Hazegras. Maar de onderdelen van dit aanwassende gewest heetten wel schorre, o.a. Grote Schorre, Kleine Schorre, Magere Schorre, Zoute Schorre.

Enkele strandgeulen droegen een tipische naam : Zinkval, Zwin, Reigaarsvliet, Lopinge, Slake, Bruine; andere een kreek-naam : Mauruskreek, Krinkelkreek, Schaperijkreek, Zandkreek, Platte Kreek; nog andere een gat-naam : Hazegat, Sluise Gat, Paardegat, Smokkelgat, Dievegat. Op de zeeoever lagen Scharpoord, Stijlenoord en Oord van Knokke. In de Zwin-delta vinden we Kadzand, Zuidzand, Mole-naarsbank, Plaat, Zandplaat, Zeehondenplaat.

De volgende polder- en dijknamen deden hun intrede : de Vardenaarspolder met de Groene Dijk-Kragendijk; de Keuvelpolder met de Keuvel-dijk-Knokse Dijk; de Hoge Polder met het Kwaad dijkje; de Butspolder; de Vagevierspolder; de Gravejansdijk; de Oude Hazegraspolder met de Stelle- of Paulusdijk; de Nieuwe Hazegraspolder; de Zoute Polder met de Zoute Dijk; de Willem-Leopoldpolder met de Inter-

nationale Dijk. Het Biezenpoldertje en het Papenpoldertje dragen ten onrechte hun naam, omdat ze slechts kleine onderdelen van een grotere polder uitmaakten.

Binnen de Graafjansdijk werd de parochie Knokke beheerd door de Watering Reigaarsvliet en de Watering Volkaartsgote. Buiten de genoemde dijk vormden de Oude Hazegraspolder, de Nieuwe Hazegraspolder en de Zoute Polder elk een waterschap. De voornaamste afwateringswegen zijn : Knokse Watergang, Keuvelwatergang, Kijfader, Sprietader, Izabel-lavaart, Paulusvaart, Zoute Vaart.

We vonden zeer weinig perceelsnamen : Klemens' Stuk, Boterstuk, Korte Stukken, Kijfstuk, Waalstuk, Goeverneursstuk; Kerkbilk, Papenbilken; Klavermaat; Stekels Werf; Winkenaars Walleken; Mandaat, Paradijs, Wulpje, Dertien Gemeten, Brabander, Hoge Leen, Talpaart. Er zijn verscheidene duin- en pannamen, o.a. Hoge Hul, Melkhul, Kort Duin, Grauwe Duinen, IJzerberg; Brabantse Panne, Hazepanne, Vinkoordpanne, Pyckaerts Panne, Lispanne, Mestdaghs Panne. Een paar namen van duinweiden : Pasteur, Veurenschaak, Bucht.

II. VERANTWOORDING

Welke grenzen stellen we in de ruimte en in de tijd aan onze studie over de plaatsnamen van Knokke? We nemen de oorspronkelijke parochiegrens, behalve in de zuidoosthoek waar Knokke een stukje grondgebied van St.-Annater-Muiden gewonnen heeft, omdat de oude Reigaarsvliet als grens vervallen was, en de Sluisvliet B als scheiding tussen Knokke en Westkapelle gekozen werd. De noordoosthoek van Knokke maakte vroeger de monding van het Zwin uit. Daarom voegen we de namen van de verdwenen geulen en banken bij de toponimie van Knokke.

We stellen als principieel dat we slechts de toponiemen opnemen uit de periode, die de badstad voorafgaat. De evolutie van landelijke tot toeristische gemeente verliep aanvankelijk traag, zodat het niet gemakkelijk is om bij alle plaatsnamen van de overgangperiode uit te maken of die nog bij het oude, dan wel reeds bij het nieuwe Knokke moeten gerekend worden. Het resultaat van deze onzekerheid is dat we enkele toponiemen uit het vierde kwart van de 19de eeuw toch in onze lijst inlassen. Verder twijfelen we er niet aan dat, uit ons niet bekende documenten, nog plaatsnamen uit de 19de of een vroegere eeuw zullen opduiken, die bij ons toponimisch register moesten behoren.

Zoals het past bij een toponimische studie, verzamelden we eerst alle plaatsnamen die

K. De Flou vermeldt. Waar het mogelijk was, controleerden we zelf het oorspronkelijke document. Zo vonden we enkele toponiemen die volgens De Flou in Knokke, maar feitelijk in een andere gemeente, vooral in Westkapelle liggen, o.a. Bloelozedijk, Greveninge, Jezuïetenvaart, Kleine Keuvel, Kommandeursplaat. Ook laten we een aantal plaatsnamen van De Flou weg, omdat ze bij de periode badstad thuishoren, of eigenlijk geen plaatsnamen zijn. Tenslotte blijven er bij hem ongeveer 160 toponiemen over, die we als geldig mogen beschouwen.

Het spreekt vanzelf dat De Flou niet alle archiefstukken kon bereiken. Wanneer men dan een gedetailleerde studie van een gemeente aanpakt, dan ontdekt men al gauw documenten, die nog niet gepubliceerde toponiemen bevatten. We vonden er in allerlei verspreide bronnen, b.v. in de administratie van het Brugse Vrije, van de stad Brugge, van de Watering Volkaartsgote. De rijkste oogst stamt echter uit het Archief Nieuw Hazegras. Daar leveren vele topografische en administratieve documenten tientallen onbekende plaatsnamen. Al met al konden we in ons toponimisch register ongeveer 170 namen invoegen, die niet bij De Flou voorkomen. In onze lijst staan ook enkele toponiemen waarvan we de bron niet terugvinden, maar die we steunend op het gezag van De Flou toch overnemen.

III. TOELICHTINGEN BIJ DE KAARTEN

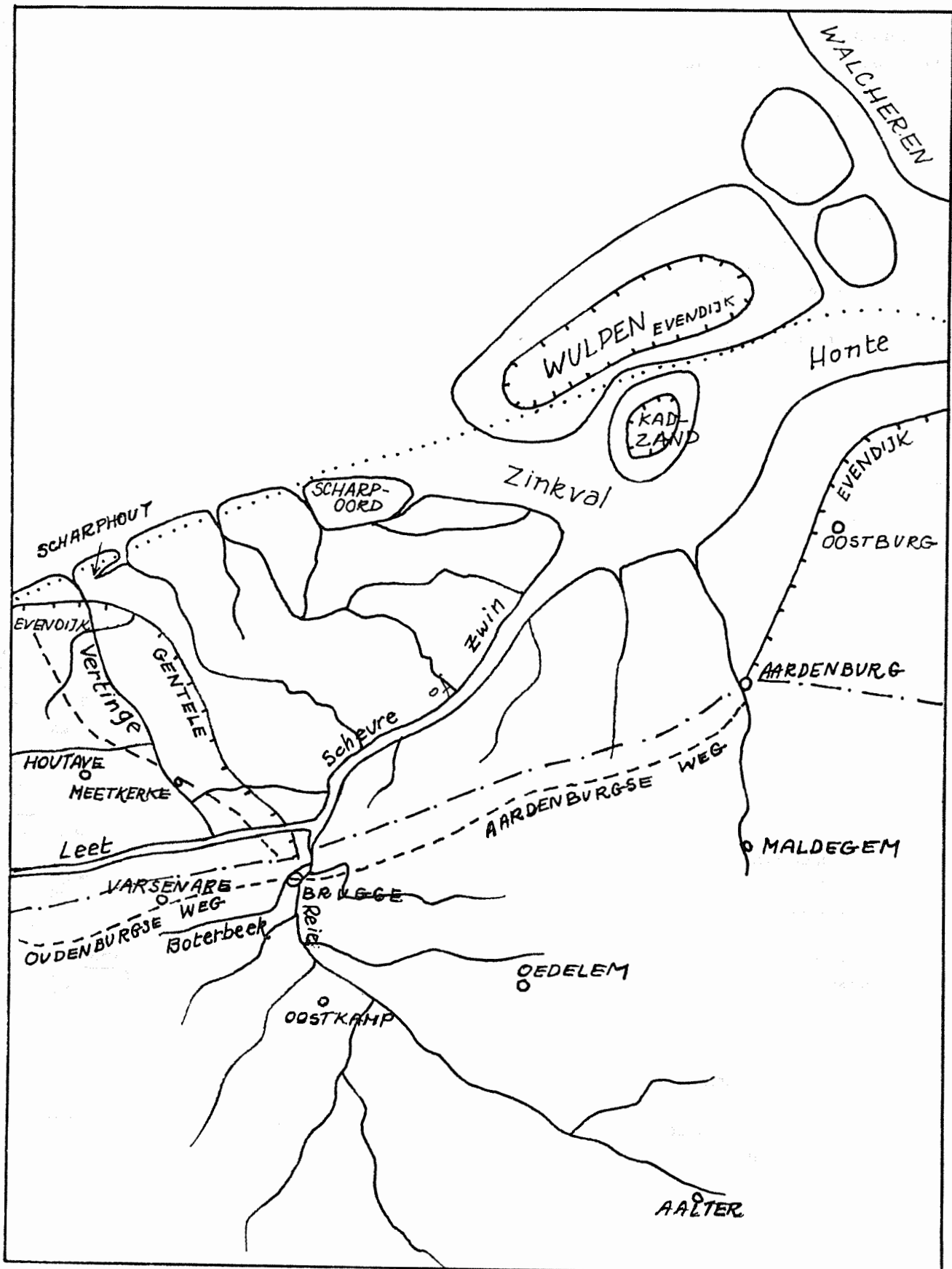
In onze studie over Knokke worden veel plaatsen vermeld, die buiten het grondgebied van de gemeente liggen. We zijn immers in vele gevallen verplicht het omringende gebied bij onze studie te betrekken, o.a. in de paragrafen over de historische geografie, de scheepvaart op het Zwin, de militaire activiteit in de Zwindelta. De bedoelde toponiemen staan op afzonderlijke kaarten ingetekend. Op kleinere kaarten, die bijzondere delen van Knokke of van de omgeving weergeven, trachten we het oorspronkelijke uitzicht van deze wijken te reconstrueren.

Kaart nr. 1 :

De Vlaamse kustvlakte ca. 1050

(Schaal : 1 cm = 4 km.)

Deze schets toont, ten noorden van Brugge, de eerste indijkingen, die reeds vóór de Duinkerke III A tot stand gekomen zijn. De Gentele ligt zodanig dat de waterweg van de Zinkval naar Brugge open blijft. Ten zuiden van Brugge ziet men het stroomgebied van de Reie, en ten noorden de zijtakken van de Scheure. De grens tussen de Zandstreek en de kustvlakte loopt even ten noorden van de weg Oudenburg-Aardenburg. De puntenlijn duidt de huidige zeeoever aan.

Kaart nr. 2 :

De Vlaamse kustvlakte ca. 1180

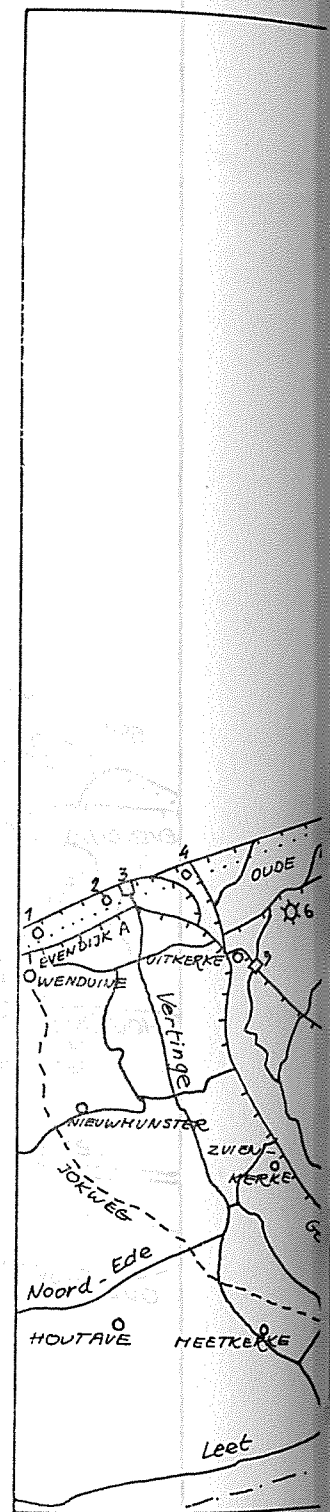
(Schaal : 1 cm = 1 km.)

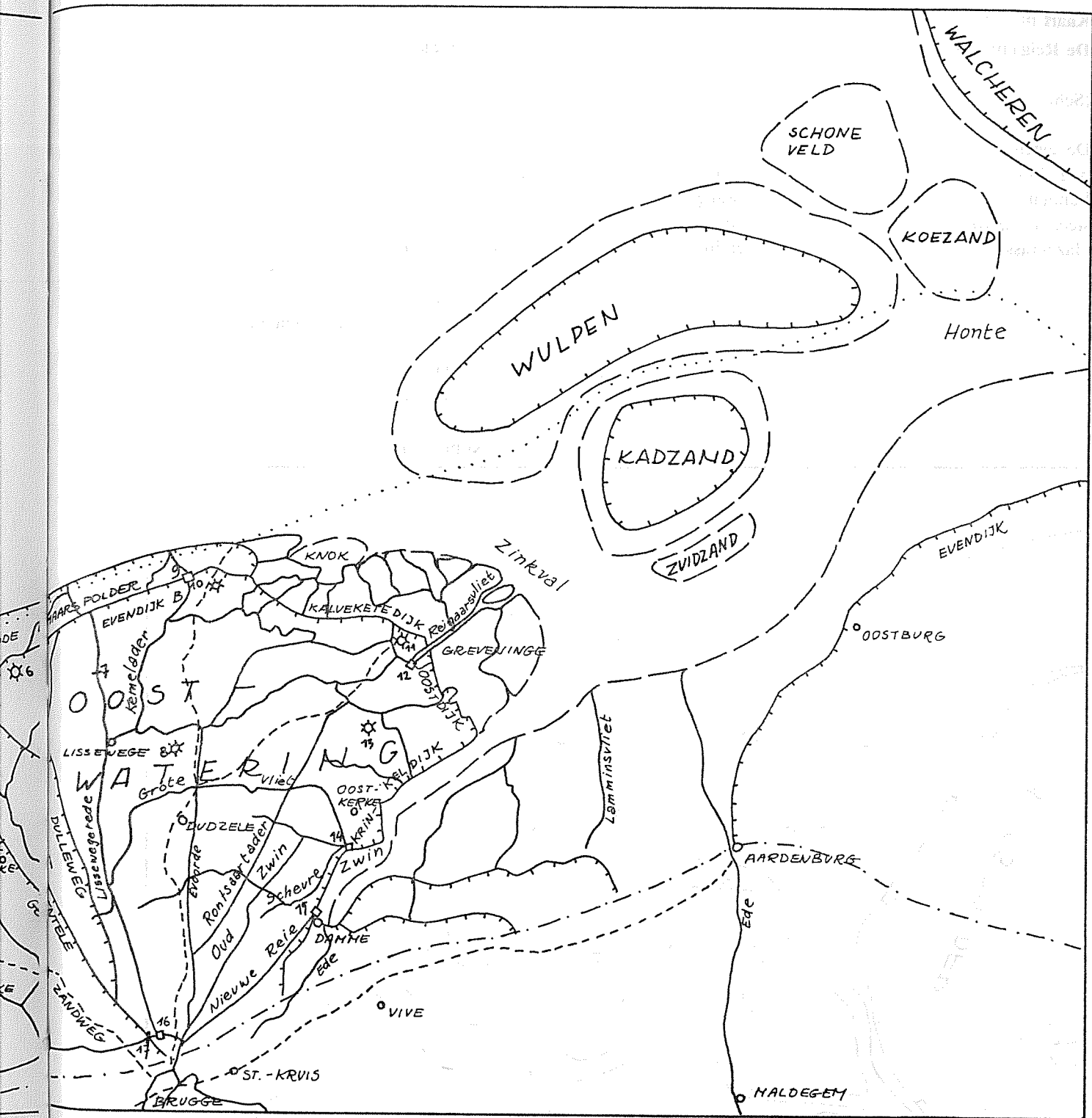
De Evendijk B heeft de Scheure afgedamd. De eerste kunstmatige waterweg van Brugge naar de zee is gegraven, nl. het zogenoemde Oud Zwin, het tweede kanaal is de Nieuwe Reie met haar zeesluis te Damme. De Oost-Watering watert reeds langs de Kwintinsluis uit. De west- en de oostoever van de Zinkval groeien aan : Knok, Greveninge, Zuidzand.

Legende :

—————	waterloop
-----	weg
	dijk
— — — —	grens van de schorre
○	woonplaats
☆	terp
□	sluis
—+—	dam in een waterloop

1. Mosselinge
2. Tarninge
3. Sluis van de Blankenbergse Watering
4. Scharphout
5. Sluisje van de Riet
6. Raaswalle
7. Zwankendam
8. Kathem
9. Koppesluis
10. Baljuwswal
11. Kalvekete
12. Kwintinsluis
13. Ten Doele
14. Sluis van de Monnikerede
15. Sas te Damme
16. Sluisje van de Lissewegerede
17. Overdrag bij Schipstale

Kaart nr. 3 :

De Reigaarsvliet ca. 1265

(Schaal : 1 cm = 100 m.)

De eigenlijke delta van de Reigaarsvliet blijft nog buiten de landwinning. Vissersschuiten kunnen de kreek binnenvaren tot bij de Palingstee. Tengevolge van de sedimentatie wint de Hazegrasschorre terrein in oostelijke richting.

Kaart nr. 4 :

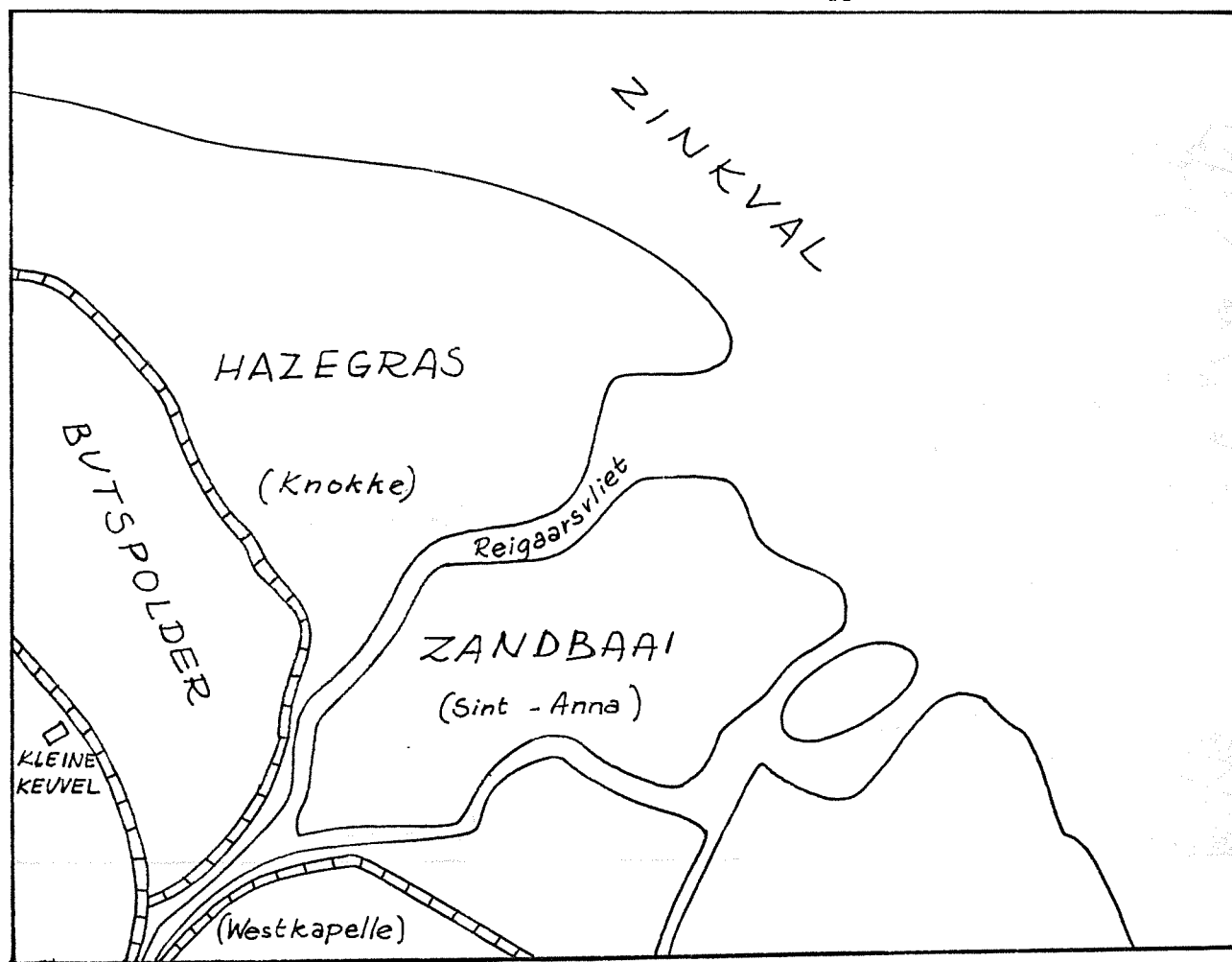
De Vlaamse kustvlakte ca. 1300

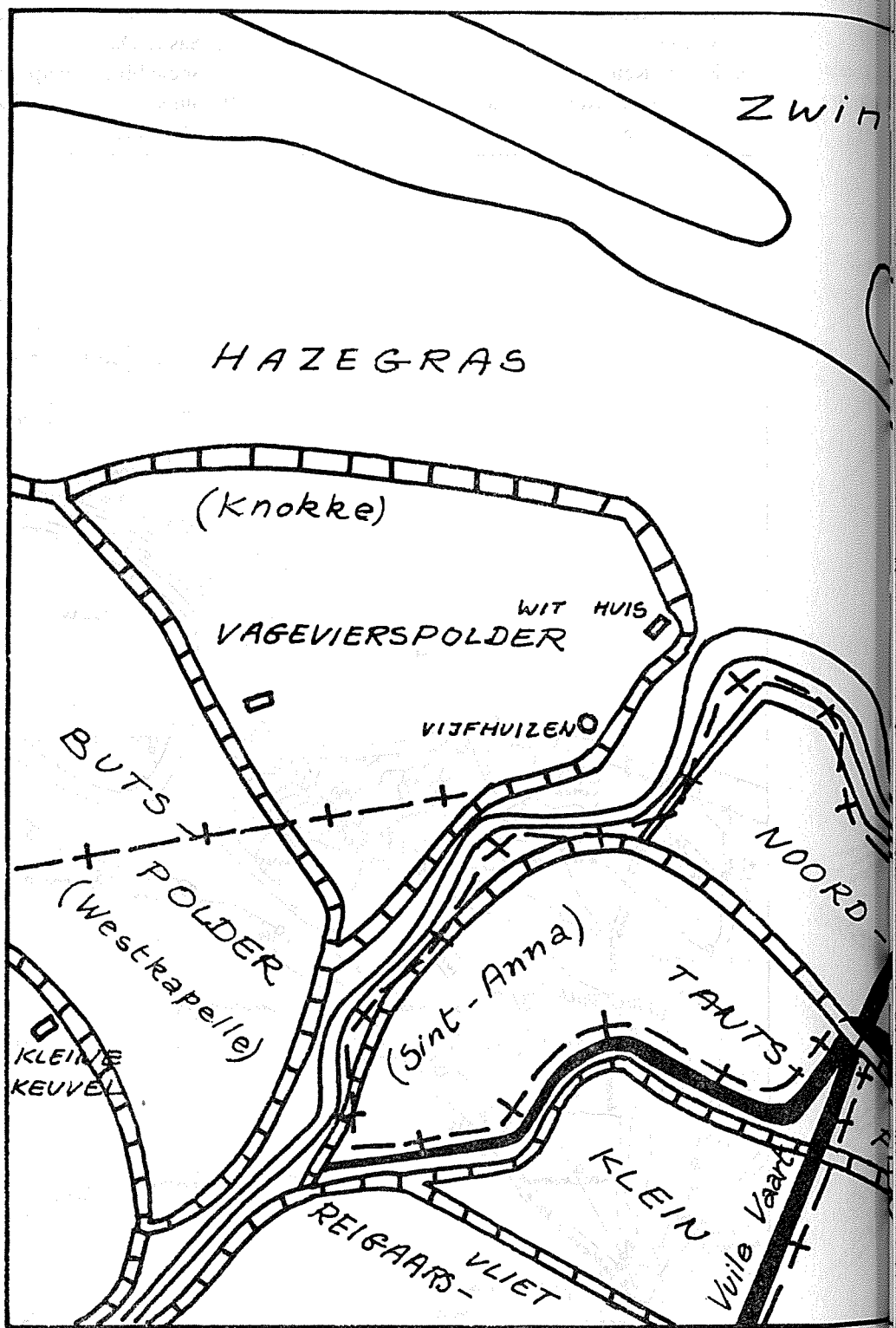
(Schaal : 1 cm = 1 km.)

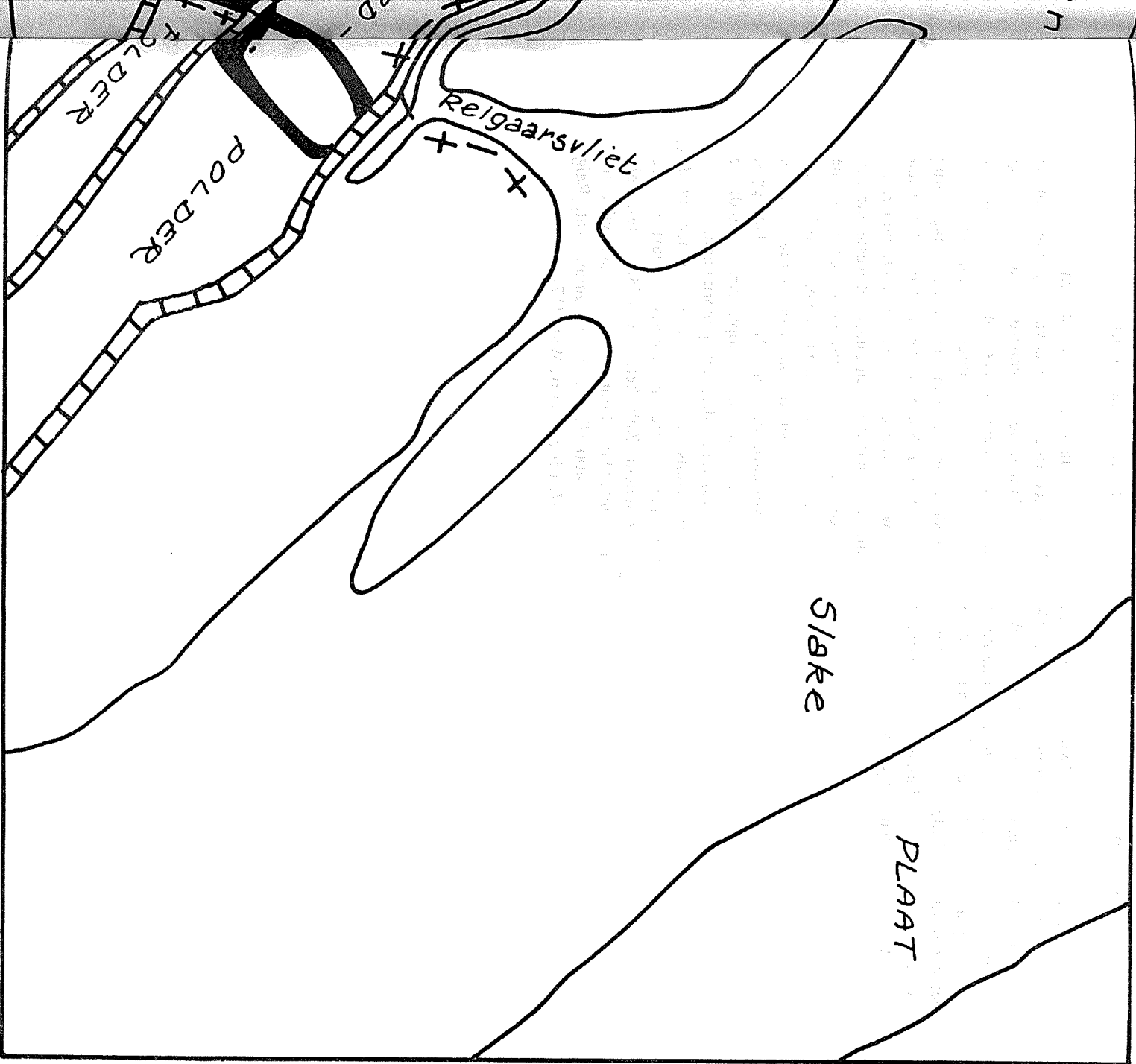
Gedurende de 13de eeuw is de landwinning overal gevorderd in de Zwindelta. Op de oevers staan verscheidene nederzettingen van zeevarenden. Ten westen van het Zwin en op Wulpen zijn nu alle parochies gevormd. De wateringen Eiesluis en Reigaarsvliet hebben elk hun eigen uitwateringspunt. In de vertakkingen van het Zwin bezinken nieuwe platen.

Legende :

1. Ter Doest
2. Zwankendam
3. Eiesluis
4. Koppesluis

Kaart nr. 5 :

De Reigaarsvliet ca. 1400

(Schaal : 1 cm = 100 m.)

Op de westoever van de Zwinmonding is de eerste faze van de inpoldering beëindigd. Alleen ontbreekt de dam, die in 1422 bij het Wit Huis de Reigaarsvliet zal afsluiten. Op de kaart staat nog het vissersdorpje Vijfhuizen, dat in het begin van de 15de eeuw door een stormvloed vernield werd. Midden in de vaargeul van het Zwin is de Plaat opgedoken.

Kaart nr. 6 :

De sluizen van Reigaarsvliet ca. 1400

(Schaal : 1 cm = ca. 40 m.)

De noordsluis (nr. 2) bevindt zich bij de hoeve Palingstee (nr. 1). De afwateringsbuis van de Hoge Polder, de 'Volckaerts ghote', lag waarschijnlijk enkele meters ten noorden van de noordsluis. De Essendreef mondt uit op de zuidsluis (nr. 3), waar de oudste Schapenbrug ligt. De oude Kwintinsluis staat ca. 500 m ten zuidwesten van de Brugse Bilk. De puntenlijn langs het Oud Zwin en langs het westeinde van de Reigaarsvliet begrenst de oeverstrook, die aan de Watering Reigaarsvliet toebehoorde. De lange strepen bedoelen de huidige weg die van Westkapelle, enerzijds naar het Hazegras, anderzijds naar Sluis loopt. Nr. 4 duidt de plaats van de huidige Schapenbrug aan.

De details op kaart nr. 6 stammen uit de volgende geschreven bronnen : Kaart van de Heerlijkheid Kalvekete uit 1788 (Mestdagh, nr. 1894/1); Omm. Wat. Reigaarsvliet uit 1447, f° 400 (KOO, A 8); Omm. Wat. Reig uit 1567, 15de bg (Inv. Wat. 717).

Kaart nr. 7 :

Het Zwin begin 16de eeuw

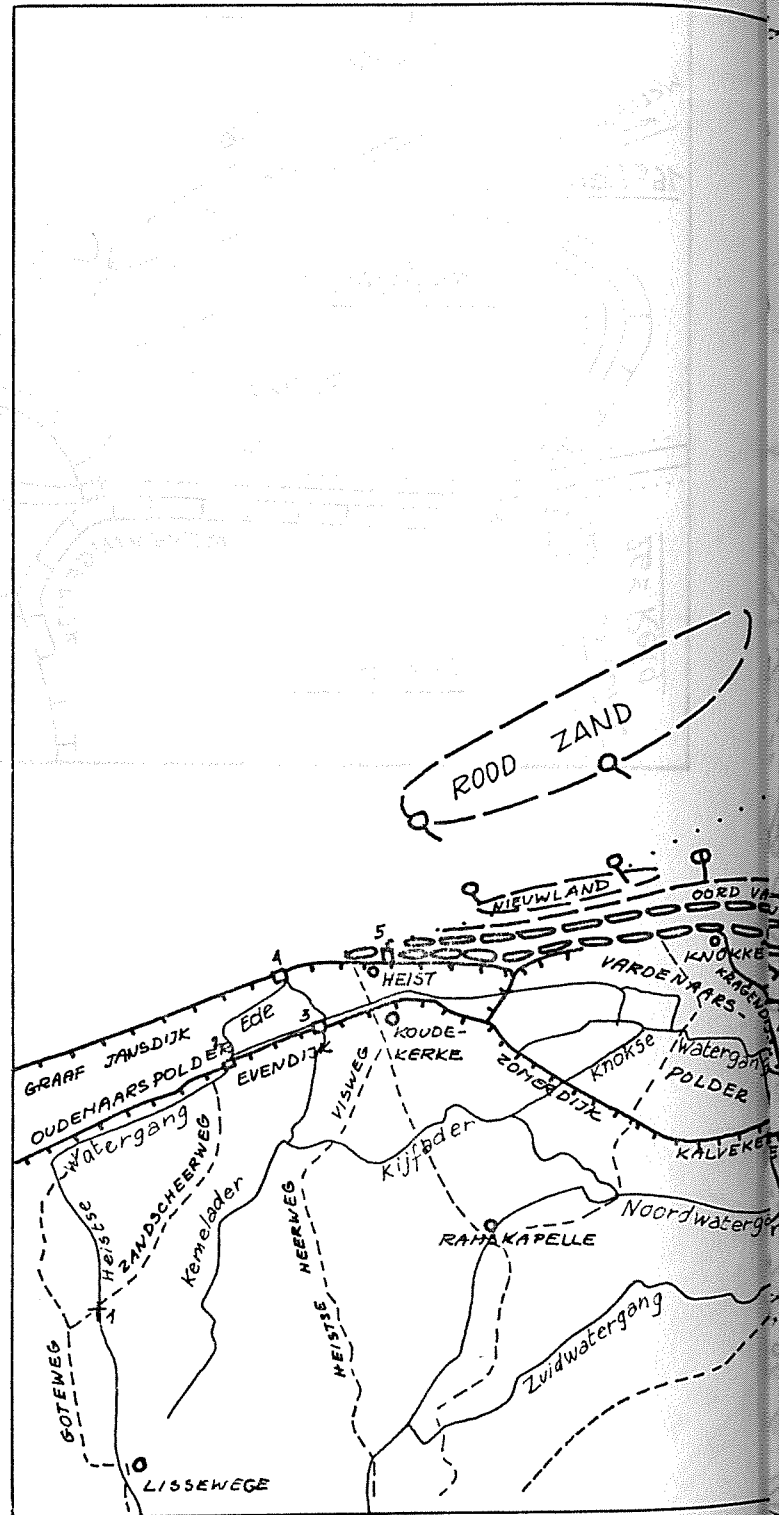
(Schaal : 1 cm = 500 m.)

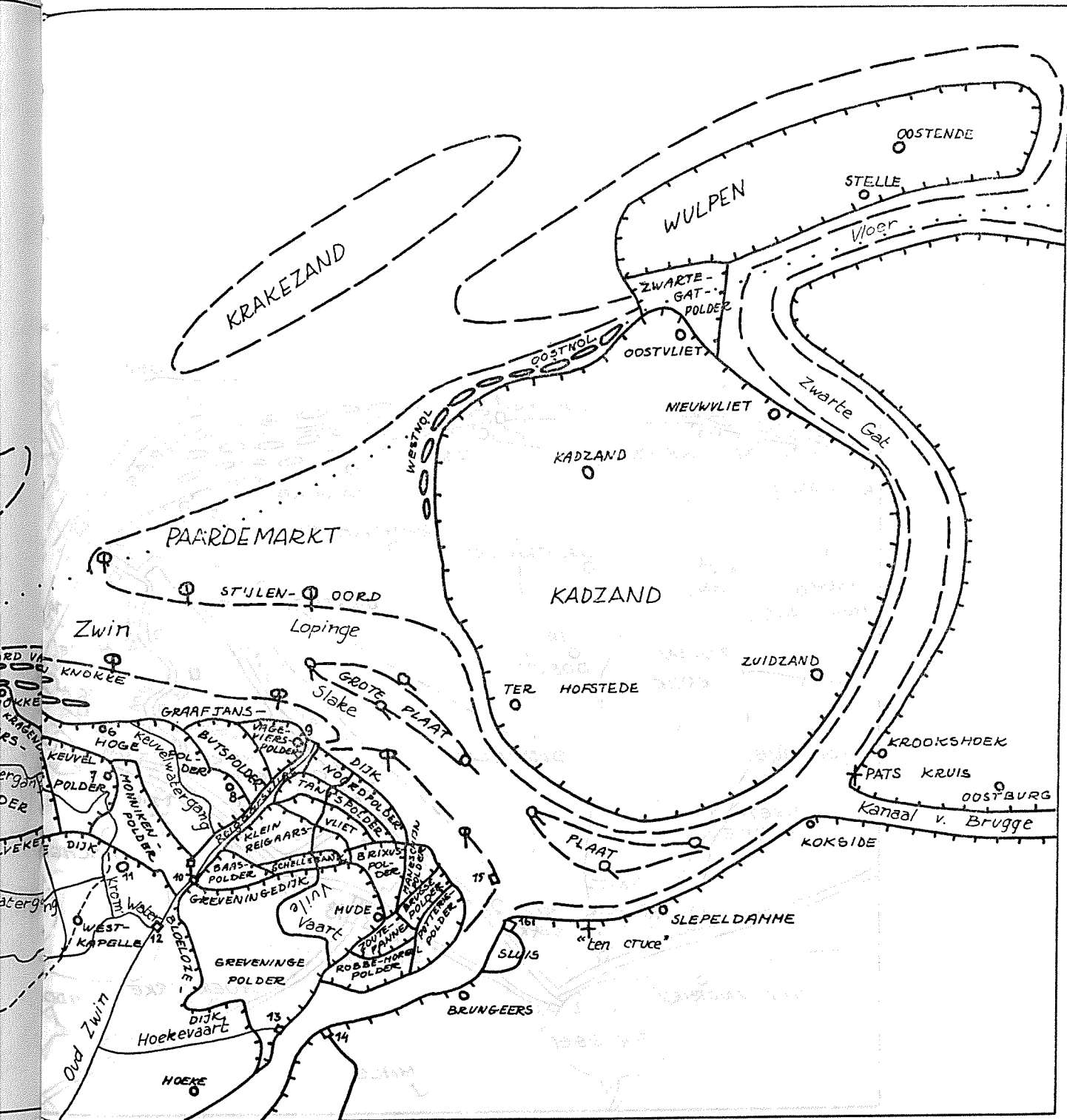
Wulpen is grotendeels weggespoeld. Het westelijke deel blijft bestaan onder de vorm van banken, waarvan de situatie door de stroming en de sedimentatie bepaald wordt. Een deel van de parochie Oostende zal nog enkele jaren overleven. In het eigenlijke Zwin verergert de verslibbing. Maar Brugge heeft een behoorlijk signalizatiesysteem ingericht ten behoeve van de in- en uitvarende schippers. Op de oevers met een vaste bodem, en ook op de Paardemarkt, staan bollebakens, op jongere aanwasen liggen baaktonnen.

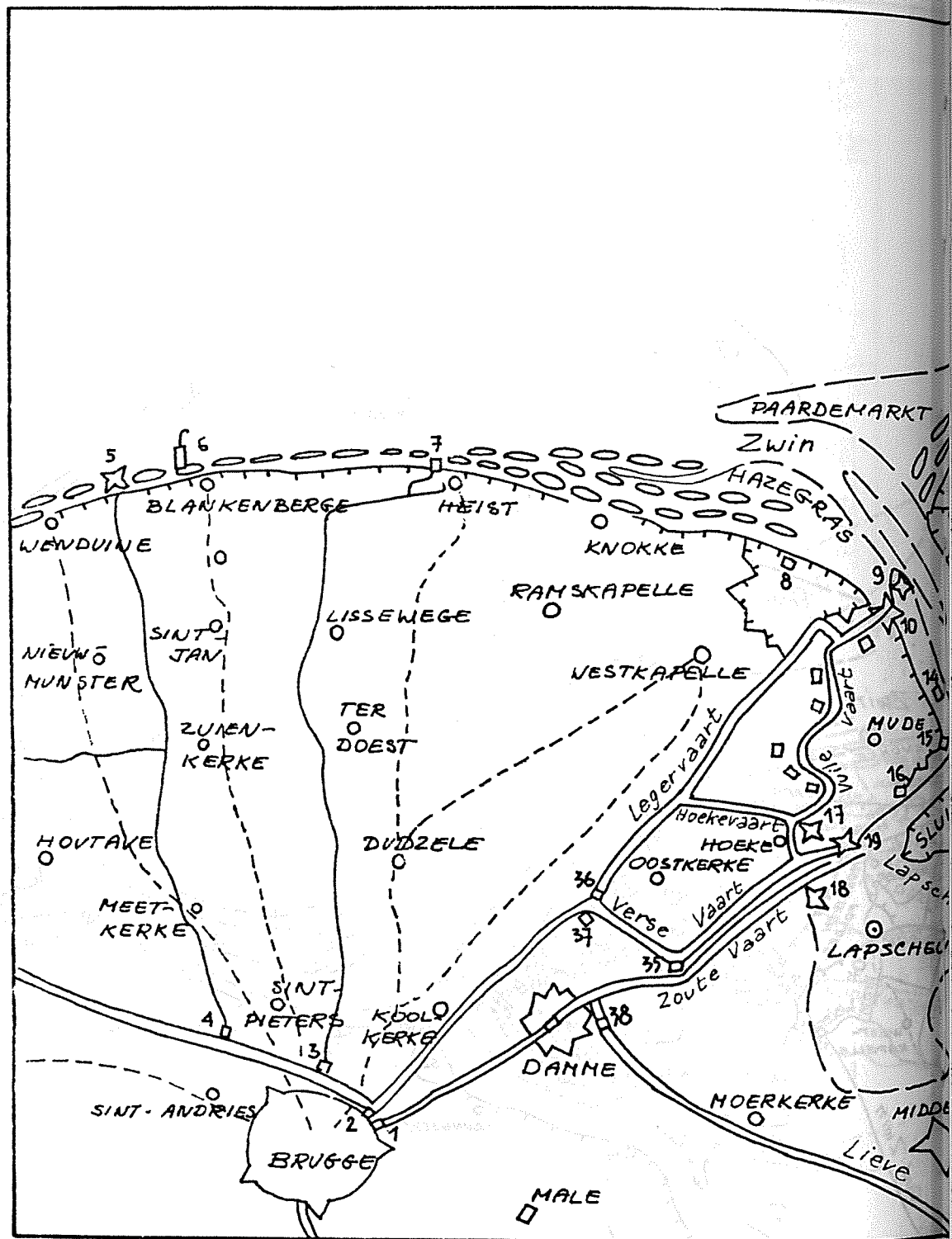
De geschreven bronnen uit de bewuste periode situeren de vaartekenen niet allemaal heel nauwkeurig, zodat we hier en daar hun positie door benadering moeten schatten. Het Zwarte Gat en de Vloer verliezen breedte en diepte. We beschikken echter niet over de nodige gegevens om de bakens van de bedoelde vaarweg op de kaart in te tekenen.

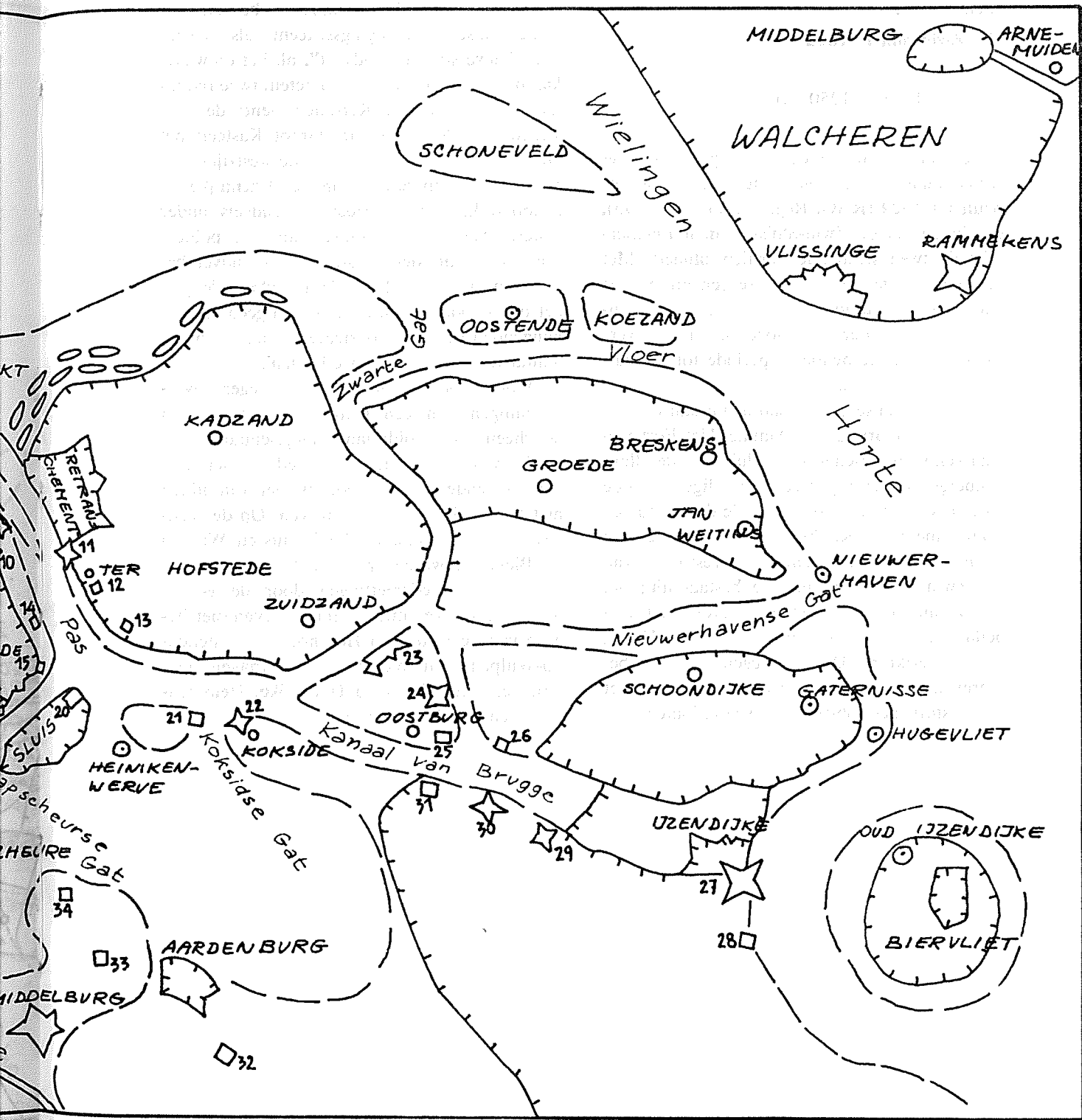
Legende :

1. Zwankendamme
2. Boudin Meitins Sluis
3. Koppesluis
4. Eiesluis
5. Vierbote van Heist
6. Hoeve Rood Kalf
7. Grote Keuvel
8. Kleine Keuvel
9. Wit Huis (Vijfhuizen)
10. Oude sluiszen van Reigaarsvliet
11. Hof te Kalvekete
12. Kwintinsluis
13. Zwarte Sluis
14. Sluis van Lapscheure
15. Klein Kasteel of Toren van Boergondie
16. Groot Kasteel

Kaart nr. 8 :

Het Zwinfront in 1622

(Schaal : 1 cm = 1250 m.)

Deze kaart steunt in de eerste plaats op het reeds aangehaalde dokument van J. Horenbault uit 1622 (RAG, Reg. 65, kaart nr. 595), dat in de sektor Zwin-Sluis-Aardenburg-Biervliet de twee strijdende partijen situeert. Met een vierpuntige ster duiden we een groter fort aan, met een vierhoekje een kleinere verschan-sing. Het is echter niet mogelijk om alle versterkingen uit de bedoelde periode tot de laatste toe op te sporen.

Op de Spaanse zijde staan achteraan de omwalde steden Brugge en Damme. Het Fort van Blankenberge beschermt de sluis van de Blankenberge Watering. Deze schans ligt tussen de Evendijk A en de zeeoever. In de duinen tussen Blankenberge en Knokke bevinden zich enkele kleine uitkijkposten. Langs de westoever van het Zwin loopt een linie die bestaat uit : het kamp van Fontaine; het Tereziafort; het Izabellafort; zes redouten langs de Vuile Vaart; het Frederikfort. De vaarwegen naar de beschreven frontlinie worden beschermd door het Donaasfort, het Jobsfort en twee redouten.

Op de oostelijke Zwinoever bestaat het Nederlandse verdedigingssysteem als volgt : „de nieuwe stadt in Cadsant”, nl. het omwalde kamp dat Retranchement zal heten; twee redouten ten zuiden van Retranchement; de versterkte stad Sluis met het Groot Kasteel; het Groot en het Klein Pasfort op de westzijde van het Pas. Tussen Sluis, Damme, IJzendijke en Schoondijke ligt de streek grotendeels onder water. Daar zijn de dijken van vele polders „byden vyant deurghesteken” in november 1621 en maart 1622, „ende alle vloyende”. In het overstroomde gebied kon men geen samenhangende fortelinies oprichten. Daar staan een aantal verschan-singen op 'eilanden'.

Door de bovengenoemde en vroegere overstromingen zijn een paar grote stroomgaten doorheen het polderland uitgeschuurd. We trachten op onze kaart, zo goed als het kan, het vloeiende gewest door middel van lijnen met lange stippen te omschrijven. Op de westoever van de Wester-Schelde, tussen Wulpen en Biervliet, waren er in de laatste decennia verscheidene nederzettingen door de golven weggeveegd. We situeren enkele ervan met behulp van de kaart van Horenbault : Oostende-op-Wulpen, Jan Weitins, Nieuwerhaven, Gaternisse, Hugevliet, Oud IJzendijke, Heinikenwerve en Oud Lapscheure.

Legende :

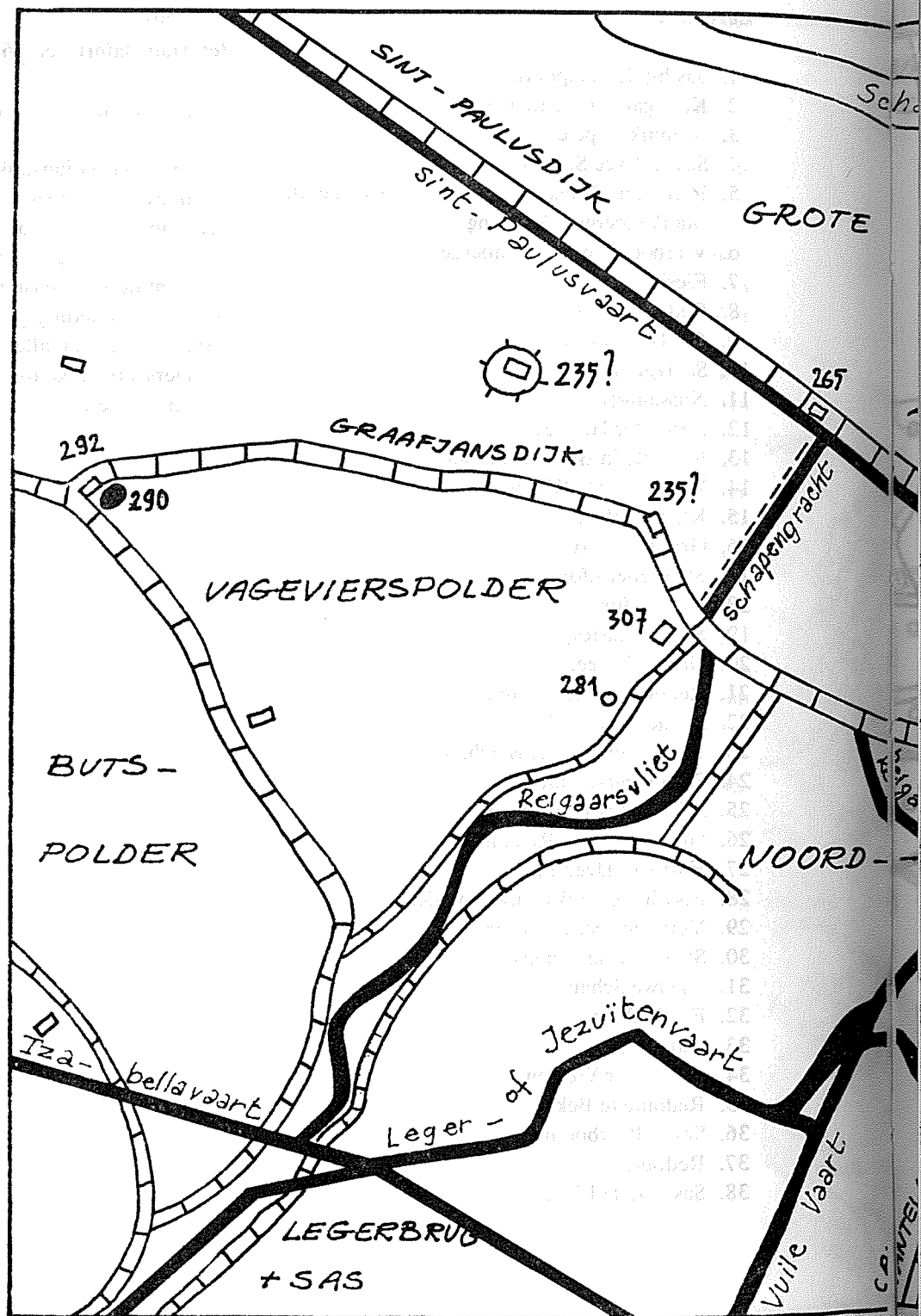
1. Sas bij de Speipoort
2. Kattogat van de Lenaartpoort
3. Monnikenspeie
4. Sas te Twee Speien
5. Fort van Blankenberge met Sluis van de Blankenbergse Watering
6. Vierbote van Blankenberge
7. Eiesluis
8. Redoute bij de Verbrande Hofstede
9. St.-Tereziafort
10. St.-Izabellafort
11. Nassaufort
12. Fortje ter Hofstede
13. Redoute in Bladelins Polder
14. Vervallen St.-Klarafort
15. Klein Pasfort
16. Groot Pasfort
17. St.-Frederikfort
18. St.-Jobsfort
19. St.-Donaasfort
20. Groot Kasteel
21. Redoute te Slepeldamme
22. Fortje te Kokside
23. Fort 'Hans Vriesens Schans'
24. Schans Slikkenbroek
25. Schans Kaas en Brood
26. Graaf Hendrik Redoute
27. Fort van IJzendijke
28. Fort in de Jonkvrouwenpolder
29. Vervallen St.-Filipsfort
30. St.-Katarina Schans
31. Nieuwe Schans
32. Fortje Pilsbroek
33. Elderschans
34. Schans ter Welden
35. Redoute te Bekaf
36. Sas te Peerboom
37. Redoute
38. Sas van de Lieve

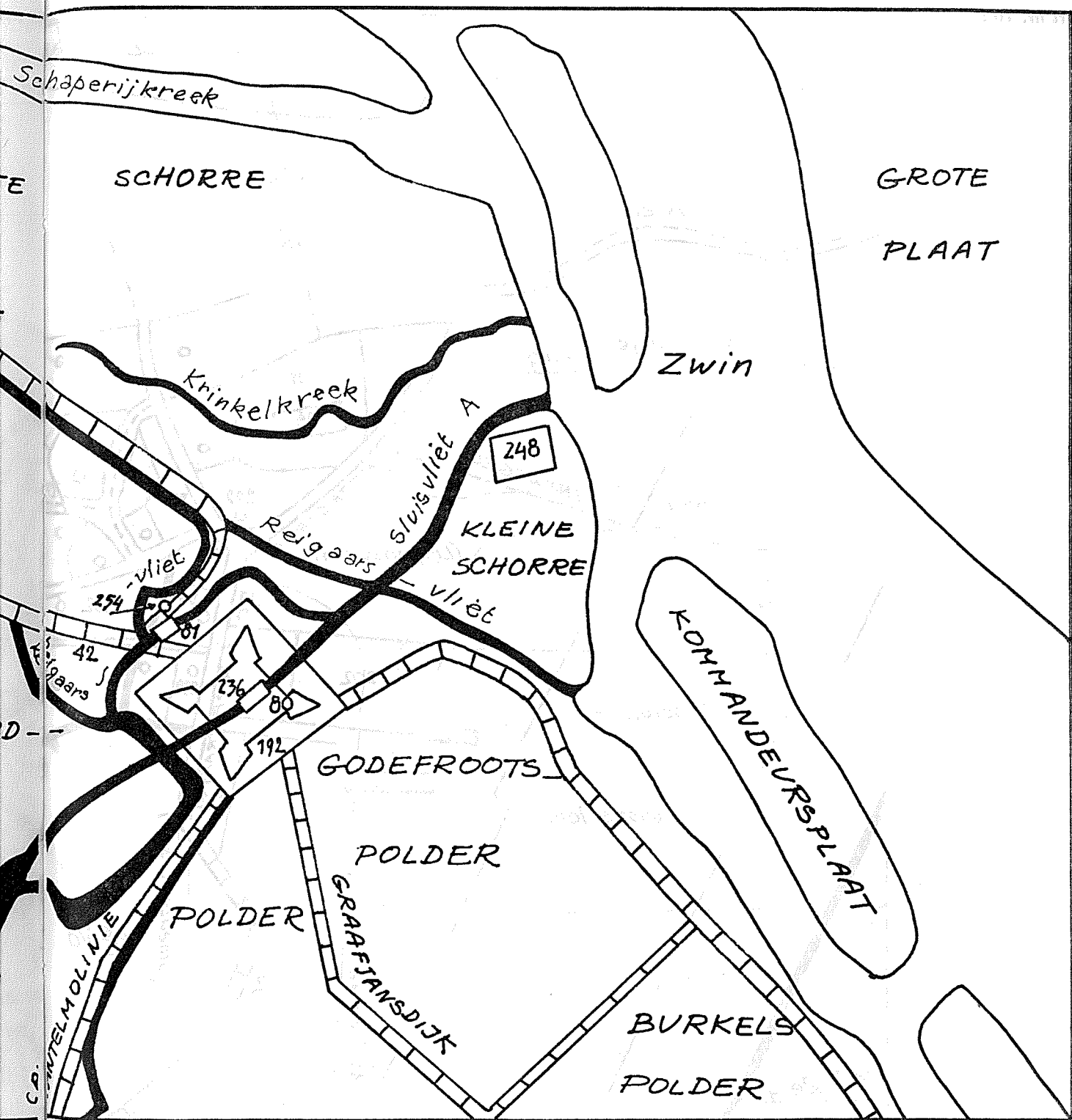
Kaart nr. 9 :

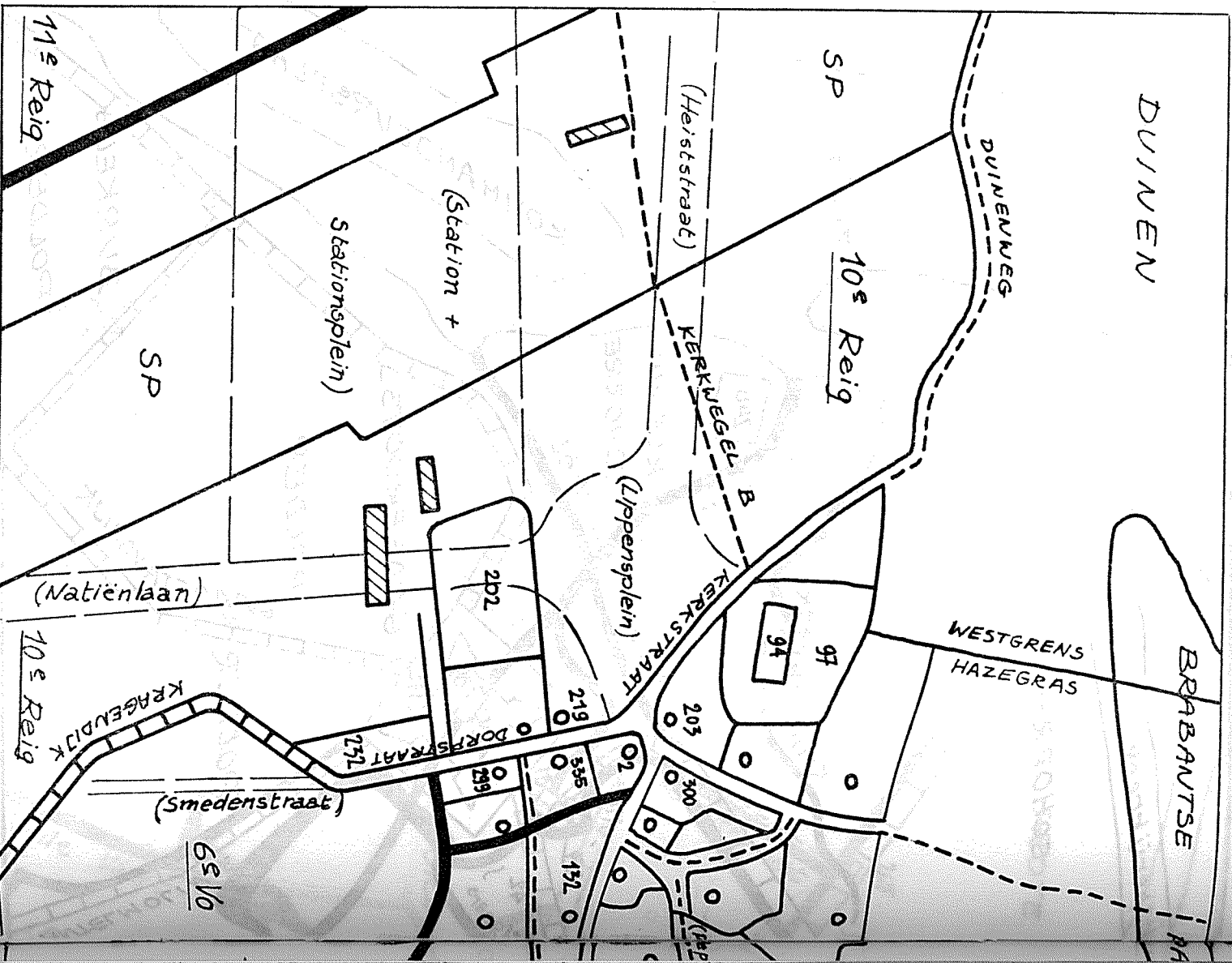
Het Izabellafort ca. 1670

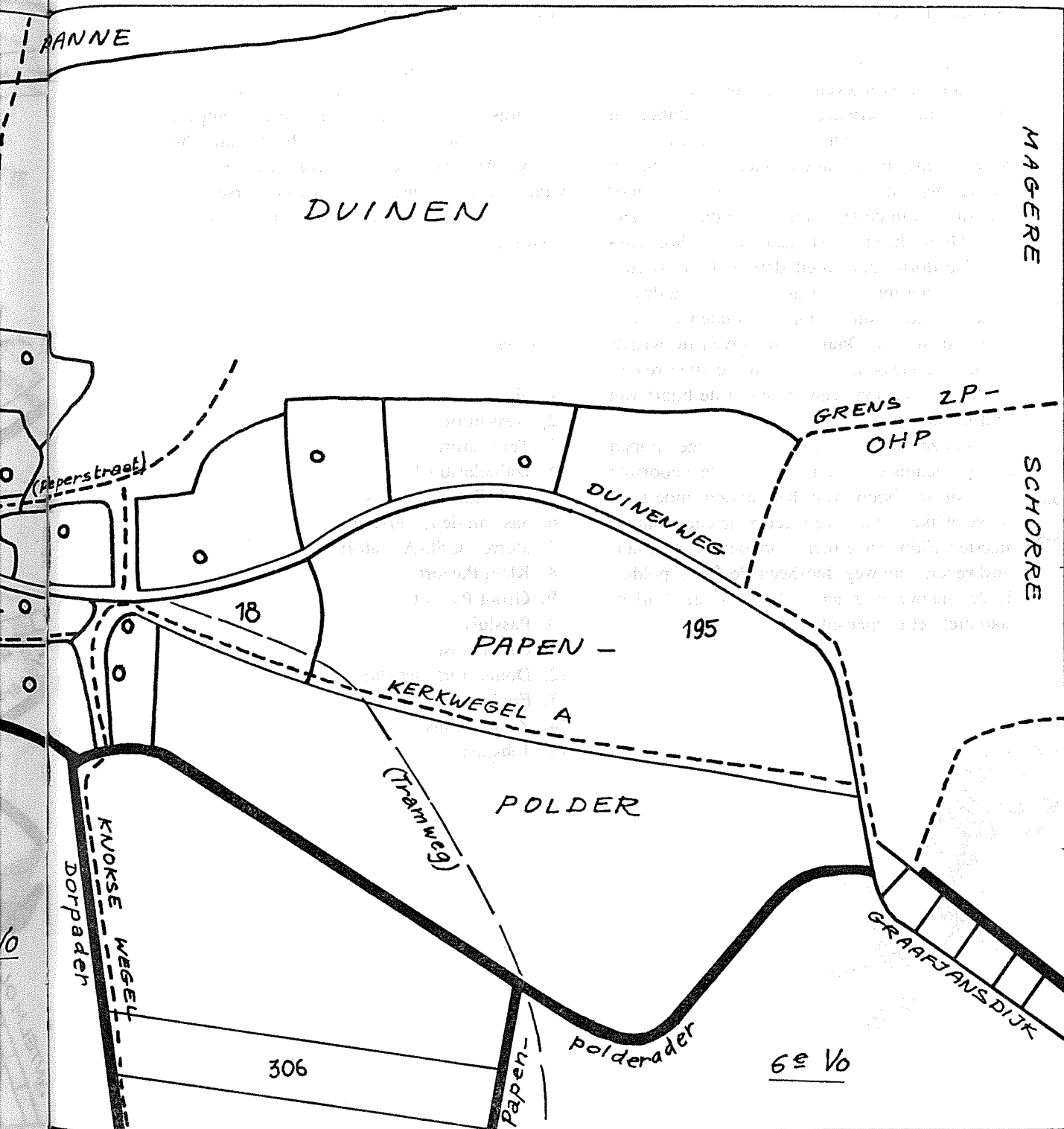
(Schaal : 1 cm = 100 m.)

Buiten de Graafjansdijk is de tweede fase van de landwinning begonnen. Het Izabellafort A met zijn sas ligt op de noordwesthoek van Godefroots Polder. Op de westzijde van het fort staat de Izabellasluis B met het Sluishuis A. In de Zwinmondung groeien de oevers van het Hazegras en van allerlei platen snel aan. De nummers op de kaart verwijzen naar het alfabetisch register.

Kaart nr. 10 :**De dorpskom in de eerste helft van de 18e eeuw**

(Schaal : 1 cm = 25 m.)

Op deze kaart komen vele details voor, die we niet kunnen weergeven op de algemene kaart. De nummers verwijzen naar het alfabetisch register. In het begin van de 18e eeuw groeit de bewoning in de Papenpolder traag aan. De afwatering van deze wijk werd verbeterd door het graven van de Dorpader en de Papenpolderader. De bocht in de Kragendijk is rechtgetrokken. De dorpskom groeit definitief in noordelijke richting uit. Op de duinen in de zuidwesthoek van de Zoute Schorre bevinden zich een twaalfstal huizen. Daartussen blijven de wegels open, waarlangs het vee naar de duinweiden trekt. Er staat nog geen molen in de buurt van de dorpskom.

Op onze kaart duiden we met lange stippen de voornaamste wegen aan : 1. de spoorweg — voor de bouw van het station moest de hoeve wijken, waar een eeuw geleden burgemeester Filip Tavernier woonde; 2. de thans verdwenen tramweg doorheen de Papenpolder; 3. de nieuwe weg naar Heist; 4. de Natiënlaan met het Lippensplein.

Kaart nr. 11 :**De Zwinmondning ca. 1750**

(Schaal : 1 cm = 500 m.)

De Zandplaat, d.i. het afgescheurde deel van de Paardemarkt, nadert het vasteland van het Hazegras. Kleinere boten kunnen nog langs de Zeehondenplaat en de Grote Plaat naar Sluis varen. De vroegere Zwingeuul, nl. de Zoute Vaart, werd te Sluis, samen met de Verse Vaart en het Lapscheurse Gat, afgedamd door de Passluis.

Legende :

1. Sluis van Kadzand
2. Nassaufort
3. Tereziafort
4. Izabellasluis B
5. Izabellafort met sas
6. Sas van de Legervaart
7. Sterre- of St.-Annafort
8. Klein Pasfort
9. Groot Pasfort
10. Passluis
11. Groot Kasteel
12. Donaasfort met sluis
13. Frederikfort
14. Zwarte Sluis
15. Jobsfort

Kaart nr. 12 : (achteraan in het boek)

Algemene toponimische kaart

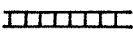

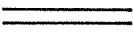
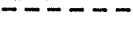

(Schaal : 1 cm = 100 m.)

We vestigen de aandacht op de parochiegrenzen van het Oud Regiem. Het grondgebied dat Knokke omstreeks 1900 aan Heist afstond, wordt bij onze toponimische studie over Knokke genomen. Langs de gehele zuidzijde, van het westeinde tot de Vrede, is de oude grens onveranderd gebleven, uitgezonderd de kleine wijziging op het zuidende van de Buts- en Vagevierspolder.

In de zuidoosthoek diende aanvankelijk het oosteinde van de Reigaarsvliet als scheidingslijn tussen Knokke en de toenmalige parochie St.-Anna-ter-Mude. Dit stuk van de kreek is na de indijking helemaal verdwenen. Om die reden volgen we daar de grens, zoals die in de 19de eeuw tussen Knokke en Westkapelle vastgelegd werd. Het deel van de parochie Mude, dat na de Tachtigjarige Oorlog bij de Zuidelijke Nederlanden terecht kwam, werd immers bij Westkapelle gevoegd.

Vele plaatsnamen staan voluit op de kaart ingeschreven. De andere toponiemen vindt de lezer met behulp van het alfabetisch register. Men zal er goed mee doen eerst de situatie van de beginnen en van andere onderdelen van de gemeente in te studeren. Zodoende kan men gemakkelijker de namen lokalizeren, b.v. 8. BRABANDER, een perceel in het 7e Vo; 269. STRATENLEEN, een leengoed in het 8e Reig. We wijzen erop dat enkele toponiemen geen plaats konden krijgen op de algemene kaart. Deze staan op de kaarten nr. 9 en 10. De Romeinse cijfers op de algemene kaart duiden de kavels van ZP, NHP en WLP aan.

Legende

	dijk
	waterloop
	weg
	landwegje, voetpad
	oorspronkelijke parochiegrens rijksgrens
	
	jongere gemeentegrens
	moderne weg
	hoeve, verschansing
	woning
	kerk, kapel
	molen
	grenspaal
	duin
	panne
	waterput, dijkbreuk
D	Hof van Dudzele
HK	Hof te Knokke
KA	Hof te Kalvekete
P	Hof ten Poele
SP	Hof te Spletelincxwerve
VA	Abdij van Vaucelles
VE	Hof te Veldegoede
VH	Leengoed Verbrande Hofstede